
diende namelijk ook als koren op de molen van hen die met de Afscheiding meegingen. Vandaar dat de baron in december 1835 ook nog eens de *Naklank der bazuin* liet uitkomen, om die uitwerking tegen te gaan.

Den Ouden als uitgever van de eerste hervormd-gereformeerden (1834-1845)

Met zijn poging de afscheidingsbeweging te keren bleef P.J. van Zuylen van Nijvelt in de lijn van zijn uitgever. Den Ouden heeft in het midden van de jaren dertig bewust gekozen om te blijven in 'de diep vervallene Kerk van onzen Heer'. Hij deelde deze keuze met de medewerkers aan de serie van maandelijks preken die van mei 1838 af op intekening door hem in samenwerking met Van Peursem werd uitgegeven: mannen als D.A. Detmar, B. Moorrees, S.J. de Hoest, J.J. Knap.²² De genoemden voegden zich naast twee andere orthodoxe predikanten die al door de Amsterdammer op de markt werden gebracht: Molenaar en C.C. Callenbach.

Voor de kennis van de persoon van Den Ouden is het evenwel belangrijk te weten dat deze al eerder, vanaf mei 1834, ook met steun Van Peursem, een dergelijke serie, maar dan van zgn. 'Oude Leerredenen' had uitgegeven. De serie van 'in leven zijnde gereformeerde predikanten' werd waarschijnlijk pas opgezet, nadat Den Ouden met de andere was vastgelopen. Die eerste, bedoeld om in te spelen op de toenemende vraag naar werk van Smytegelt, Costerus, Van Lodensteyn, enz., heeft zijn hart gehad. Men merkt dat aan de inleidingen die hij bij sommige van deze preken schreef. De eerste preek, van Smytegelt, was een schot in de roos. Er moest tweemaal bijgedrukt worden. Toch maakte Den Ouden hier een fout. Hij liet namelijk veranderingen aanbrengen in de 'stijl, taal en spelling' van het stukje. Hij deed dat om tegemoet te komen aan de 'vele kinderen Gods, welke eene beschaving in stijl verlangden, ... ook opdat gemelde leerredenen [van Smytegelt] door mensen, die [ze anders] wegens verkeerde en bedorven smaak ... ligt uit de hand zouden leggen, nog gelezen mogten worden'. In september 1837 echter beloofde hij zo iets niet weer te doen omdat hij gemerkt had, dat 'de vorst der duisternis' deze modernisering aangegrepen had om 'vele eenvoudige lezers' in de waan te brengen 'en door hun ook te laten verspreiden' dat Smytegelt naar de huidige bedriegelijke leerwijze

22. *Verzameling van nieuwe onuitgegevene leerredenen van onderscheidene in leven zijnde gereformeerde predikanten*. Eerste twaalfstal, Amsterdam 1839. De serie werd na zeven twaalfstallen door Van Peursem alleen voortgezet.